

GRUMS KOMMUN

RIKTLINJER

Datum
2019-11-19

Antagen av
KS

Sida
1(4)

Reviderad datum

Paragraf
§ 298

Riktlinjer och mål för nationella minoriteter i Grums kommun

Riktlinjer och mål för nationella minoriteter Grums kommun

Minoritetslagstiftningen

Den svenska minoritetslagstiftningen syftar till att skydda de nationella minoriteterna, att stödja och skydda deras språk och kultur samt stärka minoriteternas möjlighet till inflytande. De nationella minoritetsspråken, som är en del av det svenska kulturarvet, ska kunna besvaras och utvecklas som levande språk.

Det finns i lagen fem definierade nationella minoriteter i Sverige: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. I språklagen anges de nationella minoritetsspråken som finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Inom särskilda förvaltningsområden (kommuner och regioner) i Sverige har medborgare rätt att använda finska, meänkieli respektive samiska i muntlig och skriftlig kontakt med förvaltningsmyndigheter och domstolar. Lagen ger även rätt till förskolplats i verksamhet som bedrivs på finska, meänkieli eller samiska, liksom rätt till omvårdnad inom äldreomsorg av personal som behärskar det aktuella språket. Grums kommun ingår inte i något minoritetsspråkigt förvaltningsområde.

2009 trädde lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk med syfte att stärka de nationella minoriteternas rättigheter i kraft. I lagen finns ett antal grundläggande skyldigheter för kommuner, landsting och andra förvaltningsmyndigheter som gäller alla nationella minoriteter i hela landet. Lagen har därefter uppdateras och den senaste förändringen trädde i kraft i januari 2019. Ändringarna omfattar förstärkningar i de allmänna bestämmelserna som gäller samtliga nationella minoriteter och minoritetsspråk. Den omfattar bland annat även en skyldighet för kommuner och landsting att anta riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet. Minoritetslagen gäller i hela Sverige och det innebär att alla fem nationella minoriteterna har rättigheter. Alla förvaltningsmyndigheter ska främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur. De nationella minoritetsspråk ska skyddas och gynnas och barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska särskild stödjas.

Grums kommun ingår inte i något minoritetsspråkigt förvaltningsområde, dock gäller minoritetslagen. Det här gäller för vår kommun i och med att den nya lagen (2018:1367) trädde i kraft 2019-01-01

3 § Kommuner och regioner ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar enligt minoritetslagen och de föreskifter som den hänvisar till. Detsamma gäller statliga förvaltningsmyndigheter vars verksamhet är av betydelse för de nationella minoriteterna eller minoritetsspråken.

4 § I språklagen (2009:600) anges att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och

utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt.

5 § Förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor. Samråd ska ske genom att myndigheter för en strukturerad dialog med de nationella minoriteterna i syfte att kunna beakta deras synpunkter och behov i myndighetens beslutfattande.

5 a § Förvaltningsmyndigheter ska särskilt främja barns och ungas möjligheter till inflytande och samråd i frågor som berör dem och anpassa formerna för detta till deras förutsättningar.

5 b § Kommuner och regioner ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. Uppgifter om mål och riktlinjer som har antagits ska på begäran lämnas till den myndighet som har uppföljningsansvar enligt 20 § i minoritetslagen.

9 § Utanför ett förvaltningsområde har enskilde rätt att använda finska, meänkieli respektive samiska vid muntliga och skriftliga kontakter i förvaltningsmyndigheters ärenden i vilka den enskilde är part eller ställföreträdare för part, **om ärendet kan handläggas av personal som behärskar minoritetsspråket.**

18 a § En kommun som inte ingår i något förvaltningsområde ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska, jiddisch, meänkieli, romani chib eller samiska, **om kommunen har tillgång till personal med sådana språkkunskaper.** Detsamma gäller för en kommun som ingår i ett förvaltningsområde för ett visst språk vad gäller övriga språk.

18 b § Kommunen ska inom ramen för sådan omsorg som erbjuds enligt 18 a § beakta de äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet.

18 c § Kommunen ska informera den som ansöker om bistånd inom ramen för äldreomsorgen om möjligheterna till sådan service och omvårdnad som anges i 18 a §.

Grums kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter

Alla utskott berörs av arbetet med de nationella minoriteterna. Utöver dem har alla som hanterar myndighetsfrågor ett ansvar enligt minoritetslagstiftningen.

I Grums kommun kan elever få modersmålsundervisning om en eller båda vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål, eleven har grundläggande kunskaper i det aktuella språket och talar språket dagligen i hemmet. Minst fem elever i kommunen ska önska undervisning i språket och lämplig lärare ska finnas i det aktuella språket.

Elever som tillhör något av de nationella minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli, romani chib eller jiddisch har utökade rättigheter till modersmålsundervisning. De är undantagna från kraven att modersmålet ska vara det dagliga umgängesspråket i hemmet och att det ska finnas minst fem elever som önskar läsa samma språk inom kommunen.

Eleverna ska fortfarande ha grundläggande kunskaper i språket för att ha rätt

till modersmålsundervisning. Rektorn utreder elevens kunskaper i språket om det råder osäkerhet.

Mål

Målsättningen för Grums kommun arbete är, i likhet med den nationella minoritetspolitiken, att skydda de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande, samt att stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.

Grums kommun ska främja de fem nationella minoriteternas möjligheter och kultur genom att:

- ☒ Nationella minoriteter informeras om sina rättigheter
- ☒ Främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Grums kommun
- ☒ Alla verksamheter ska ge de nationella minoriteterna inflytande i frågor som berör dem och särskilt inflytande till barn och ungdomar
- ☒ Minoritetsspråken ska främjas och skyddas
- ☒ Kommunen erbjuder den som begär det att få hela eller delar av den service och omvårdnad som erbjudas inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska, jiddisch, meänkieli, romani chibi eller samiska, om kommunen har tillgång till personal med sådana språkkunskaper.

Ansvar för uppföljning av riktlinjer och mål för nationella minoriteter i Grums kommun ligger hos förvaltningschef.